

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

De aureo numero c. 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Luna facit saltum quintilis luce suprema
 retrocedit. n. luna vna die, sicut diximus, p. errores nri cōputi:
 vt in sequēti anno in calē. septēbris luna redeat sicut debet, nisi
 enim saltus lunę colligeret, ptingeret error: vt in 14. cyclis de-
 ceret luna prima qñ esset plenilunium. Colligif aut sic iste dies:
 quilibet. n. lunatio, ad hoc vt lunationes sint equales, hñt 29.
 dies, dimidiū, minus quatuor momētis, 7 vna vncia, 7 vno ato-
 mo: sint aut in cyclo 235. lunationes: erunt ergo quater tot mo-
 mēta, q̄ sunt in vniuerso, noningenta quadraginta, q̄ diuisa per
 40. p̄stituunt 23. horas 7 dimidias. Postea ex 235. vncijs consti-
 tuuntur 19. momenta: 7 remanent septē vncie: 7 ex 235. atomis
 p̄stituuntur 5. vncie: q̄ vncie cū septē prioribus faciunt vñū mo-
 mētū: qđ iuctū ad 19. momenta p̄habita, facit dimidiā horę:
 q̄ iucta cū alijs 23. 7 dimidia facit vñū diē, q̄ subtrahitur vlti-
 mo anno a lunatione iulij: 7 di saltus lunę. Pōt ēt facilius hoc
 mō colligi. Annus lunaris p̄stat ex 354. diebus, minus vna ho-
 ra, 7 quarta parte vnius horę, 7 septuagesimaferta parte quar-
 tē vnius horę: ergo in 19. annis hñt 19. horę: 7 19. quartē hora-
 ruz: 7 19. octuagintafer partes quartē vnius horę: quę faciūt in
 19. annis quartā partē vnius horę: 7 iterunt 20. quartē hora-
 ruz: q̄ faciunt 5. horas: q̄ iunctę 23. horis p̄habitis faciūt vñū diē.
 Est igit saltus lunę quidā dies collectus in 19. annis ex eo sup-
 fluo q̄ dat lunationibus: 7 di saltus lunę, nō q̄ luna magis sa-
 liat illa diē q̄ alia: sed q̄ nos lunā cōputantes, diē illā, sup quas
 in alijs annis lunatio iulij diē 20. salinus sine p̄mittimus non
 cōputantes lunā in vltimo anno cycli decēnouennalis nisi 29.
 idē aut subtrahit dies illa a lunatione iulij in vltimo anno cy-
 cli decēnouennalis: q̄ iulius est vltimus in anno epactali inter-
 menses hñtes 30. dies in lunatione: vñ vltimo anno lunatio iu-
 lij non cōputat trigesima, sed vigesimanona: 7 idē aureus nu-
 merus illius. s. decēnouennalis q̄uis crescat, sequitur sine inter-
 uallo minorē: 7 p̄ q̄ns in alijs mensibus sequentibus vsq; ad 30.
 nuariū, sicut infra dicet. Saltus ergo lunę facit duas lunatioes
 pariter esse 29. dieruz ad p̄fatos ergo errores facilius corrigē-
 dos inuentus est aureus numerus: de quo breuiter est dicēdum.

De aureo numero. Cap. 5.

Aureus numerus est ille, q̄ ponitur i calēdario, qui in quo-
 libet

libet mēse indicat lunā primā. ad priuatos errores facilius eorū
 rigendos inuentus. Et dicitur aureus numerus p̄ similitudinem: q̄
 sicut aurū superat oīa metalla. ita iste numerus oēs alias rōnes
 lunares excellit: quē Iulius Cēsar cum tanta diligētia dicit inue-
 nisse: qui incipiens a quocunq; anno cycli lunaris vbiq; in-
 uenit lunā primā in primo anno cycli posuit 1. in calendario: in
 latere extrinseco iuxta l̄ras fertales. s. in quolibet mense: 7 in se-
 cundo anno vbiq; inuenit primā posuit 2. in quolibet men-
 se: 7 in tertio 3. 7 sic de alijs: 7 ideo in cal. Ianuarij ternarius est
 numerus: q̄ ibi nulla inuenitur tertio anno prima, nec ibi de-
 bet poni alius numerus q̄ ternarius: q̄ nullo anno cal. Ianua-
 rij luna est prima, nisi in tertio anno cycli decēnouennalis. In
 quibusdā tñ calendarijs numeri ipsi designantur p̄ l̄ras alpha-
 beti: nā p̄ vno interponitur ibi a. p̄ duobus, b. p̄ tribus, c. 7 sic
 de alijs numeris, 7 l̄ris, 7 seriatim vsq; ad l̄ram t, q̄ est decima-
 nona in ordine alphabeti. Formatur aut̄ aureus numerus ab il-
 lo ternario, q̄ ponitur in calen. ianuarij: nā illis tribus addūtur
 8. 7 constituuntur 11. qui numerus dicitur poni in tertia l̄ra ianuarij.
 Itē illis 11. adduntur 8. q̄ cōstituunt 19. qui numerus debet po-
 ni cū interuallo in 5. l̄ra ianuarij. Itē illis 19. adduntur 8. 7 sic
 sunt 28. sed q̄ aureus numerus nō transit 19. 7 ideo abiectis 19.
 residuū. s. 8. dicitur poni immediate post 19. 7 sic p̄ totū calendarij.
 Ergo, q̄ qñ maior numerus sequitur minozē, tunc debet in-
 ter vtranque numerum dimitti vna litera: 7 qñ minor sequitur
 maiorem, tunc nulla debet litera intermitteri: vnde versus.

De tribus octo cauens superet de dena nouemq;.

Datoz sit ternus, minor aureus esto secundus.

Teruntamen formatio illa fallit in omni mense, cuius lunatio
 est 29. dierum. s. in februario, Aprili, Junio, augusto, octobri, 7
 decembri in quibus post minorem numerum maior immediate
 locatus sequitur circa principiū mensis, quod patet hoc versu.

Mense breuis lunę februs est ars det cito ganger.

In isto versu erūt sex dictiones sex mēribus deseruiētes: quoz
 lunatio est 29. incipiēdo i medio versu, vbi dicitur februs: ita q̄ que-
 cūq; fuerit initialis l̄ra alicuius istarū dictionū sup̄ eadez l̄ra in
 calendario maior numerus sequitur minorem, sine spatio. i. nulla
 l̄ra dimissa in illo mense cui seruit illa dictio. v. g. februs est pri-

De termino paschali

ma dictio et seruit primo mensi, cuius lunatio est 29. s. februs. et
fest prima litera: ergo super primum s. mensis february maior
numerus sequitur innozem immediate, similiter super primum
e. Aprilis: et sic de aliis: sed super primum g. decembri maior,
s. r. sequitur immediate innozem. s. 2. et super eadem litera: quod
ibi est duplex aureus numerus, quod designat geminatio bu-
tus literę g. in dictione ganger. Item fallit in Julio et reliquis
mensibus vsque ad Ianuarium: in quibus circa finem nume-
rus 19. sequitur immediate ad 21. numerum: vnde versus.

Julius et reliqui, qui restant dena, nouemq;
Iungunt vndero, sic est ratus aureus ordo.

Item sciendum est, quod quando 19. immediate sequitur 22. tunc
octauus, qui sequitur, debet tertio loco poni: vnde versus.

Quando continuas vnderis dena nouemq;
Maiori trinus tunc octonarius esto.

De termino paschali, et primo de clauibus festorum mobilium. C. 6.

Cetero termino paschali triplex datur ratio: et prima per clauis
mosaicas: scilicet pietate lune; tertia per tabulas manuales
de quarum qualibet videndum est: Sed primo de clauibus: et
ideo videndum est quid sit clavis, et vnde dicatur, et vnde habeat
ortum, et ad quid inuenta fuerit. Clavis est numerus variabilis da-
tus anno ad inueniendum principia quinque mobilium festiuitatum,
scilicet septuagesime, quadragesime, paschatis, rogationum, pentecoste:
ideo sunt quinque clauis: et quolibet predictorum festorum hinc tri-
gintaquinque dies, in quibus semper celebrantur. A sede autem cuius-
libet clauis numeratur dies vnderis, et vsque ad initium ipsorum
trigintaquinque dierum, prout hec infra patebunt. Et de clauis per
similitudinem: quia sicut per clauis ostia referantur, ita per rationem
numerum principia dictarum festiuitatum nobis denotantur. Ita
habetur. n. ortum istę clauis terminorum a 19. anni cycli lunaris, et
7. diebus septimanę: vnde prima clavis est 29. Clauis autem alio-
rum annorum sic formantur: addamus. n. semper clauis precedentis
anni 19. et summa inde proueniens erit clavis sequentis anni: si
non superat 40. si vero summa superat 40. abiectis 30. residuum
erit clavis sequentis anni. verbi gratia. Clavis primi anni est 26. cui
si iungatur 19. erunt 45. vnde abiectis triginta, remanent 15. qui
numerus est clavis sequentis anni. et ita formatur vsque ad 19. anni
nos